

тамъ отъ Александра кули и други укрѣпления. Отъ врѣме съюза на Кактакузинъ съ Турцитѣ, последнитѣ редовно нагазвали въ югоизточна България и стигали до самия Балканъ. Ако историята не помни официална българска отбрана прѣзъ тия години на тоя край, очевидно е, че мѣстното население не е стояло съ скръстени ржцѣ, а е прибѣгвало на своя глава къмъ опити за защитата си срѣщу грабителитѣ. Въ тая неофициална отбрана лѣжатъ и зачатъцитѣ на понататъшного тукъ вѣковно хайдутство.

Съгласно прѣданието въ Сливенско, голѣма часть отъ тукашнитѣ мѣнастири сж били съборени отъ турцитѣ прѣзъ робството, защото служели за скривалища на „хайдути“, несъмнено българи. Такъвъ е случая съ Сотирския мѣнастиръ Св. Петка, въ който сж се криели главно Сливенскитѣ хайдутѣ.

Че началото на българското хайдутство е замрѣжено съ подвизи отъ смѣсенъ характеръ, това най-малко ще ни смущава. П. Хитовъ и Х. Димитръ сж се подвизавали отначало съ мѣстни обири и убийства, но никой отъ тѣхъ не е билъ нито бѣденъ, нито разбойникъ. Такова бѣ началото на всички наши революционери, които народа доволно мѣдро е прѣцѣнилъ, за да ги удостои въ епоса като герои — изразители на едно назрѣло народно, политическо свѣстяване.

Политическото движение на Сливенци отъ начало на робството.

Общи бѣлѣжки за хайдутѣ — войводи.

Първитѣ хайдутѣ на Сливенъ отъ врѣме нахълтането на турцитѣ въ Полуострова до падането на града (1338 г.) и България (1393 г.) не се знаятъ по име. По изслѣдванията на Балчо Нейковъ, Момчилъ е отъ югоизточна България, село Факия. Неговото младенчество е чисто хайдутско. Потомцитѣ на Момчила, прадѣди на Ст. Караджата, тѣй нарѣченитѣ *Бинбелювци*, заематъ видно мѣсто въ страницитѣ на раннитѣ революционни движения въ югоизточна България. Многобройнитѣ пѣсни за нѣкой си *Стоянъ Войвода* се отнасятъ за разни „хайдутѣ“ отъ разни краища и отъ разни вѣкове. Героитѣ отъ първитѣ години на робството сж забравени и ни се прѣдаватъ прѣдимно подъ едно популярно име „*Стоянъ*“.

За причинитѣ на хайдутството не може и да става питане. Даже и въ краища като Сливенъ, дѣто населението до 1821 г. не е запомнило масови „золуми“ отъ страна на турцитѣ, послѣднитѣ сж били винаги мразени и прѣзирани. Тукъ ги наричали съ общо име „кучета“ а и до днесъ по-